

O. Serge-Thomas Bonino OP: W duchu żywego tomizmu

W dociekaniach św. Tomasza docieramy do pewnych podstawowych zasad w porządku metafizycznym i moralnym, dzięki czemu jego doktryna jest zdolna w swoim uniwersalizmie przyswoić i oświecić nowe etapy rozwoju kultury. Taki tomizm postulował Jan Paweł II – o. Serge-Thomas Bonino OP, dziekan Wydziału Filozofii Angelicum przemawia podczas inauguracji Instytutu Kultury św. Jana Pawła II.

To wielki zaszczyt dla naszego Wydziału Filozofii, że możemy gościć w naszych progach Instytut Kultury Św. Jana Pawła II. Co jednak łączy ów nowo powstały ośrodek z wydziałem filozofii? A w szczególności z naszym wydziałem filozofii?

Na pierwsze z tych pytań sam św. Jan Paweł II odpowiedział w swojej encyklice *Fides et Ratio*, którą można śmiało nazwać konstytucją chrześcijańskiej kultury. Wzywa on w niej filozofię, aby nie ograniczała się do swoich partykularnych zagadnień, lecz odzyskała swój właściwy wymiar: mądrości. Filozofia nie jest bowiem dziedziną zamkniętą: jest mądrością prawdziwą i jako taka zachowuje żywotną więź z innymi obszarami ludzkiej kultury (literaturą, nauką, religią...). Pozwala im stawiać sobie wyzwania, jednocześnie dążąc do oświecenia ich swoją mądrością.

Czas odpowiedzieć na drugie pytanie. Dlaczego właśnie *ten* wydział filozofii? W pierwszej kolejności można udzielić odpowiedzi nieszczególnie filozoficznej: otóż Jan Paweł II był jego studentem. Jest jednak druga, znacznie głębsza odpowiedź: odnosi się ona do tomistycznej specyfiki naszego wydziału. Został on założony w 1882 roku w odpowiedzi na wspaniałą encyklikę Leona XIII *Aeterni patris*, poświęconą filozofii chrześcijańskiej, w której papież stawiał za wzór Akwinatę, powierzony został Zakonowi Dominikanów, dla którego tomizm pozostaje fundamentalnym elementem intelektualnej i duchowej tradycji. Nasz wydział, ku pożytkowi Kościoła, miał wcielać w życie *żywy tomizm*. Co to oznacza? Chodzi o tomizm pojęty jako zrekonstruowaną w procesie rygorystycznych studiów historycznych doktrynę Akwinaty. Ta doktryna nie jest jednak obiektem muzealnym. Mimo ich ograniczenia, w dociekaniach św. Tomasza docieramy do pewnych podstawowych zasad w porządku metafizycznym i moralnym, dzięki czemu jego doktryna jest zdolna w swoim uniwersalizmie przyswoić i oświecić nowe etapy rozwoju kultury. Taki tomizm postulował Jan Paweł II. Chciał on również wzbogacić historyczny dorobek tomizmu o osiągnięcia fenomenologii, a w szczególności personalizmu, z drugiej zaś strony wzywa do przejścia od fenomenu do fundamentu, do filozofii bytu.

Wielkie wyzwanie, jakie stoi przed nami u kresu obecnego tysiąclecia, wyzwanie równie nieuniknione jak pilne, polega na przejściu od fenomenu do fundamentu. Nie można zatrzymać się na samym doświadczeniu; także wówczas gdy wyraża ono i ujawnia wewnętrzną człowieka i jego duchowość, refleksja racjonalna winna docierać do poziomu istoty duchowej i do fundamentu, który jest jej podłożem. A zatem refleksja

filozoficzna, która wykluczałaby wszelkie otwarcie na metafizykę, byłaby zupełnie nieprzydatna do pełnienia funkcji pośredniczącej w zrozumieniu Objawienia.

Z tego założenia wynika zachęta, którą skierował do studentów naszego Uniwersytetu 17 listopada 1979 roku:

Filozofia św. Tomasza zasługuje na to, by młodzież zgłębiała ją i przyswajała, ze względu na jej uniwersalizm i ducha otwartości. [...] Podstawą i źródłem tej otwartości jest fakt, że filozofia św. Tomasza jest filozofią bytu, a zatem filozofią *actus essendi*, której wartość transcendentna wytycza najprostszą drogę do poznania podstawowego Bytu i czystego Aktu, a zatem do Boga [...]. Z tej proklamacji bytu filozofia św. Tomasza czerpie swoją zdolność pojmowania i afirmacji wszystkiego, co przejawia się ludzkiemu intelektowi [...] jako zdeterminowana istota istniejąca w niewyczerpalnym bogactwie swojej zawartości.

Nasz wydział z dumą odpowiada na to wezwanie wielkiego papieża i dlatego z radością rozpoczynamy współpracę z Instytutem Kultury św. Jana Pawła II.

O. Serge-Thomas Bonino OP

KLIKNIJ i dołącz do grona fundatorów Instytutu Kultury Św. Jana Pawła II w Rzymie

Myśląc z Janem Pawłem II. Relacja z inauguracji Instytutu Kultury św. Jana Pawła II w Rzymie

List Papieża Franciszka na inaugurację Instytutu Kultury św. Jana Pawła II w Rzymie

Myśl Jana Pawła II jest zbyt ważna, by zamknąć ją w muzeum.
Przemówienie Dariusza Karłowicza na inauguracji Instytutu Kultury św. Jana Pawła II

Otwieramy „akademicki pomnik” dla św. Jana Pawła II. Rozmowa z rektorem Angelicum o. Michałem Paluchem OP

Kard. Stanisław Ryłko: Instytut Kultury to bijące serce Uniwersytetu

Dariusz Karłowicz zaprasza do wspólnego budowania Instytutu Kultury Św. Jana Pawła II